

ואתי למקטריה [פעמים שנפסק החבל ותבוא לקושרו ביום טוב], וקשר העשוי להתקיים אב מלאכה הוא [רש"י עפ"י רש"ש].⁽³⁾

שמא תאמר: תפרום סודרא עילויה [תפרוס סודר על הכד]?

אי אפשר! שהרי יש לחוש: זמנין דמטמיש במיא [פעמים שנשרה הכסוי במים] ואתי לידי פחיטה, תבוא לסוחטו ואסור ביום טוב.⁽⁴⁾

הלכך לא אפשר לעשות שינוי. וכיון שכן מותר אף בלא שינוי.

אמר תמה ליה רבא בר רב חנין לאביי:

הרי תנן: אין מטפחין [כף אל כף],⁽⁵⁾ ואין מספקין [כף על ירך], ואין מרקדין ביום טוב, והטעם משום שמא יתקן כלי שיר.

והרי האידנא, דקא חזינן דעבדן הכי, ולא

שמא תאמר: אשה דמליא בחצבא זוטא תמלי בחצבא רבה [הרגילה למלאות בכד קטן תמלא בכד גדול]?

אי אפשר! שהרי אף זו תוספת טירחה היא, כיון דקא מפשי במשוי [מוסיפה ומכבידה היא על משאה].

שמא תאמר: תכסייה בנכתמא [תכסה את הכד בכסוי של עץ המיועד לכדים], וכפי שנתבאר לעיל, שאף שינוי כגון זה שינוי הוא?

אי אפשר! שהרי יש לחוש: זמנין דמתבר, ואתי לאתויי. פעמים שהכסוי הזה נשבר, ותבוא לטלטל את השברים האסורים בטלטול.

שמא תאמר: תכסנו בכסוי ותקטריה [תקשרנו] לכד כדי שלא יפול?

אי אפשר! שהרי יש לחוש: זמנין דמפסיק

4. הקשו התוספות: הרי אחת מתקנותיו של רבא לעיל היתה: נפרוס סודרא עילויה, ולא חשש לסחיטה!?

ותירצו: לעיל מיירי בחבית שסתומה כולה ופיה צר, ולכך לא חיישינן לסחיטה. ועוד תירצו, כאן מיירי במים, שהסוחטן חייב משום ליבון. אבל לעיל, מיירי ביין, שאיסור הסחיטה בו הוא רק משום מלאכת דש, והואיל והולך היין לאיבוד לא חיישינן.

5. כתב רש"י: אין מטפחין משום שיר או משום אבל. והתוספות תמהו עליו, שהרי האיסור הוא משום שמא יתקן כלי שיר, ואין גזירה זו שייכת אלא כשעושה לשיר ולא לאבל.

שנשיאה באופן זה הכבדה היא ואינה הקלה! ולפיכך, חלקו על רש"י, וכתבו: אלא נראה, דאפילו מכביד יותר, מכל מקום לא חיישינן, כיון שמשנה מדרך חול. וכן נמי פירש הקונטרס גבי "דררו באגרא לדרו באכפא", ואף על פי שאינו להקל, מכל מקום שינוי הוא.

ביאור דבריהם, כשם שכתב רש"י שאפילו שינוי שאינו להקל חשוב שינוי, הוא הדין לדעתם אפילו כשמכביד יותר. אבל לדעת רש"י אם מכביד יותר אין זה שינוי. וכמו שכתב רש"י גבי דדרו באגרא לדרו באכפא שהביאו התוספות: "ואינו מרבה טורח בשנויו".

3. אבל קשירת החבל לכד אין זה קשר העשוי להתקיים, ולכן אומרת הגמרא: ותקטריה.